

ПРЕДЛАГАЧИ: Група пратеници

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ НАБАВКИ,

Скопје, декември 2024 година

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAqedONISE BE VERIUT
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-СКОПЈЕ
KUVENDI I REPUBLIKES SE MAqedONISE BE VERIUT-SKUP

Примено	13. 12. 2024		
Внесено			
Организациска Нумера	Број Нумер	Принтер Вредност	Вредност Vredn
08	6100/1		

ДО
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 139 и 144 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки.

ПРАТЕНИЦИ:

Бојан Стојаноски

Антонијо Милошоски

Драгана Бојковска

Игор Здравковски

Зоранчо Јованчев

Александар Јамалов

Љупчо Пренџов

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за јавните набавки (*) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 87/21) се уредуваат начинот и постапките за јавни набавки, надлежностите на Бирото за јавни набавки, надлежностите на Државната комисија за жалби по јавни набавки и правната заштита во постапките за јавни набавки, како и правната заштита во постапките за доделување концесии и договори за јавно приватно партнерство.

Законот започна да се применува од април 2019 година и се базира на европските директиви за јавни набавки во класичниот јавен сектор и во секторските дејности, како и на директивите за правна заштита во постапките за јавни набавки.

Со предложените измени и дополнувања, се вршат одредени интервенции со цел постигање на чекорите планирани со Реформската агенда во рамки на Планот за раст за Земјите од Западен Балкан. Како дел од Реформската агенда се предвидени повеќе реформи во делот на управувањето со јавните финансии, меѓу кои и реформата - Зајакнување на системот на јавните набавки. Во рамки на оваа реформска заложба се предвидени чекори кои се однесуваат на намалување на користењето електронски аукции и зголемување на користењето на е-Пазарот, и тоа:

- користењето електронски аукции во постапките за јавни набавки во фискалната 2025 година, да се намали до најмногу 40% од бројот на објавените постапки, со рок за реализација декември 2025 година и
- Електронскиот пазар за набавки од мала вредност да се користи за доделување на најмалку 800 постапки (договори за јавни набавки), со рок за реализација декември 2026 година.

Во делот на Државната комисија за жалби по јавни набавки, се предвидува зајакнување на капацитетот со дополнителни два члена. Условите за избор и именување во основа не се менуваат, освен што се дополнуваат основите за разрешување во случај на членување во органи на политичка партија на претседателот или членот на комисијата, како и поради незаконско или нестручно вршење на должноста, со што се сака да се зајакне одговорноста, независноста и интегритетот на членовите и претседателот при вршење на нивната должност.

Имено, во Извештајот за мапирање на состојбите во јавните набавки и клучните генератори на корупцијата финансиран од Европската Унија и изработен од Лудвиг Болцман Геселшафт – Институт за фундаментални и човекови права (LBI-GMR) во рамките на Програмата Владеење на правото од декември 2023 година, констатирано е дека Државната комисија за жалби по јавните набавки е неконзистентна во постапувањето и има различни стојалишта во однос на одредени прашања. На 14-тата Пленарна седница на Собранието на Република Северна Македонија одржана на 17.09.2024 година, на предлог на Комисијата за финансирање и буџет, расправајќи по Годишниот извештај за работата на Државната комисија за 2023 година, Собранието донесе заклучоци со кои констатираше дека Државната комисија за жалби по јавни набавки во 2023 година не ги реализирала активностите потребни за обезбедување на

брза, објективна и ефикасна правна заштита во постапките за јавни набавки и дека не ги постигнала очекуваните цели, приоритети и резултати.

Исто така, се предлагаат одредени технички подобрувања на законот, како и отстранување на слабости кои беа детектирани во досегашната примена на законот, особено во делот на управната контрола, која се предлага да биде административна проверка, набавката од мала вредност, поедноставената отворена постапка, евалуацијата на понудите и причините за поништување на постапката за јавна набавка.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Основна цел на предложениот закон е да се предвидат мерки за постигање на активностите од Реформската агенда во рамки на Планот за раст на земјите од Западен Балкан, како и зајакнување на капацитетот и независноста на Државната комисија за жалби по јавни набавки и подобрување на управната контрола која ќе биде административна проверка.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки предизвикува фискални импликации во буџетот на Државната комисија за жалби по јавни набавки за дополнителните два члена кои треба да се изберат по донесување на истиот.

IV. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИНОТ НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на законот треба да се обезбедат средства во буџетот на Државната комисија за жалби по јавни набавки за плати и надоместоци за два нови членови, покрај средствата кој се веќе обезбедени за постојниот број членови. Предлогот на закон не повлекува материјални обврски за одделни субјекти.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ НАБАВКИ

Член 1

Во Законот за јавните набавки (*) („Службен весник на Република Македонија“ број 24/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 87/21), во член 45 став (1) во алинејата 2 зборот: „законот“ се заменува со зборот: „закон“.

Во алинејата 3 зборовите: „и ги прави достапни до јавноста на неговата веб-страница“ се бришат.

Во алинејата 6 зборовите: „управна контрола“ се заменуваат со зборовите: „административна проверка“.

Во алинејата 7 зборовите: „за внатрешната организација на БЈН при вршење управна контрола при“ се заменуваат со зборовите: „за вршење административна проверка на“.

Во алинејата 8 зборовите: „за мали јавни набавки“ се заменуваат со зборовите: „на набавки од мала вредност на ЕСЈН“.

Во алинејата 24 зборовите: „набавки и“ се заменуваат со зборовите: „набавки, најдоцна до 31 мај за претходната година,“.

По алинејата 24 се додава нова алинеја 25 која гласи:

„- воспоставува индикатори за следење на ризиците во јавните набавки и“.

Член 2

Во член 48 во ставот (6), по зборот: „дејност“ се додаваат зборовите: „и непостоењето причина за исклучување од постапката поради издадена негативна референца, а може да го утврди условот од член 88 став (4) точка б) од овој закон“.

Член 3

Во член 49 во ставот (3) по првата реченица се додава нова реченица која гласи: „По исклучок, во случај економскиот оператор да достави и изјава за докажување на способноста и документи за докажување на способност, комисијата ќе ја евалуира изјавата.“

Ставот (4) се менува и гласи:

„Пред донесување на одлуката за избор на најповолна понуда, економскиот оператор чија понуда е оценета за најповолна е должен во рок кој го утврдува комисијата за јавна набавка и кој нема да е пократок од три работни дена да ги достави документите за утврдување способност доколку со понудата доставил изјава за докажување на способноста, а во спротивно ќе се смета дека ја повлекува понудата.“.

Член 4

Во член 88 став (4) во точката б) на крајот од реченицата се додаваат зборовите: „во последните 12 месеци од денот на објавување на огласот за јавна набавка“.

Член 5

Во член 109 во ставот (2) зборовите: „или дополнат документите“ се заменуваат со зборовите: „документите или да достават документи“.

Во ставот (3) зборот: „објаснување“ се заменува со зборовите: „појаснување или дополнување“.

Во ставот (6) зборот: „евалуира“ се заменува со зборот: „рангира“.

По ставот (7) се додаваат пет нови ставови (8), (9), (10), (11) и (12) кои гласат:

„(8) Доколку при евалуација на финансиската понуда комисијата утврди аритметичка грешка, истата ја исправува и го известува понудувачот за направената исправка и за конечната финансиска понуда по направената исправка.

(9) Комисијата му дава рок на понудувачот да одговори преку ЕСЈН дали ги прифаќа или не таквите исправки. Овој рок не треба да биде пократок од два работни дена.

(10) По добивање на известувањето од комисијата, понудувачот во рокот од ставот (9) на овој член, одговара дали ја прифаќа исправката на аритметичките грешки.

(11) Доколку понудувачот не ја прифати исправката на аритметичката грешка, неговата понуда комисијата ќе ја исклучи од натамошна евалуација.

(12) Доколку понудувачот не одговори на известувањето од комисијата, ќе се смета дека ја прифаќа исправката на аритметичките грешки, а комисијата продолжува со процесот на евалуација.“

Ставовите (8), (9), (10) и (11) стануваат ставови (13), (14), (15) и (16).

Член 6

Во член 113 став (1) во втората реченица зборовите: „освен во случаите на управна контрола“ се бришат, а запирката се заменува со точка.

Член 7

Во член 114 во ставот (1) алинејата 6 се менува и гласи:

„ - добие известување од Бирото да ја поништи постапката поради технички проблем, техничка грешка, пад или недостапност на ЕСЈН кој не може да се надмине на поинаков начин,“.

Во алинејата 7, точката на крајот од реченицата се заменува со запирка и се додаваат две нови алинеи 8 и 9 кои гласат:

„- оцени дека се сторени битни пропусти кои се однесуваат на постапката на евалуација на понудите или

- избраниот понудувач се откаже од склучување на договорот.“.

Член 8

Во член 132 во ставот (1) зборот: „четири“ се заменува со зборот: „шест“.

Во ставот (2) зборот: „двајца“ се заменува со зборот: „четворица“.

Во ставот (5) точката 5 се менува и гласи:

„5. активно познава еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски или германски),“.

Во ставот (6) точката 7 се менува и гласи:

„7. активно познава еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски или германски),“.

Член 9

Во член 133 став (1) по алинејата 4 се додаваат две нови алинеи кои гласат:

„- е член на орган на политичка партија,

- незаконски или нестручно ја обавува својата должност,“.

Член 10

Во член 141 во ставот (1) по зборот: „должност“ се додава зборот: „задолжително“.

Во став (2) во точката 6 по зборот: „конкуренција“ се додава запирка и зборовите: „особено кај постапките што биле предмет на административна проверка“.

Член 11

Во членот 143 по ставот (2) се додава нов став (3) кој гласи:

„(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, кај набавката од мала вредност која се спроведува преку електронскиот пазар за набавки од мала вредност, жалбата се изјавува во рок од три дена од денот на прием на одлуката за избор на најповолна понуда или за поништување, во однос на известувањето за намера за набавка, постапката на евалуација и избор на најповолна понуда или причините за поништување на постапката.“.

Член 12

Во член 167 во ставот (2) зборот: „три“ се заменува со зборот: „пет“.

Во ставот (6) точката на крајот од реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „освен кај набавката од мала вредност преку електронскиот пазар за набавки од мала вредност, каде одлучува во рок од три дена од комплетирање на документацијата по предметот.“.

Во ставот (7) зборовите: „48 часа“ се заменуваат со зборовите: „два работни дена“.

Член 13

Називот на Глава IX и членовите 172, 173, 174, 175, 176, 177 и 178 се менуваат и гласат:

„АДМИНИСТРАТИВНА ПРОВЕРКА И РЕВИЗИЈА

Член 172

Предмет на административна проверка

(1) Административна проверка на усогласеноста на тендерската документација со овој закон, освен на постапките за јавни набавки на договорните органи од членот 9 став (1) точка д) од овој закон, врши Бирото пред објавување на огласот за јавна набавка.

(2) Административната проверка се спроведува во седиштето на Бирото.

(3) Предмет на административна проверка се јавните набавки чија проценета вредност е над 500.000 евра во денарска противвредност кај набавката на стоки или услуги и над 2.000.000 евра во денарска противвредност кај набавката на работи.

(4) Покрај административната проверка на набавките од ставот (3) на овој член, Бирото може да врши административна проверка на која било јавна набавка врз основа на воспоставените индикатори за следење на ризици во јавните набавки и по случаен избор.

Член 173

Интегритет на процесот на вршење административна проверка

(1) Административната проверка ја вршат државни службеници од Бирото.

(2) Вработен државен службеник во Бирото ќе се исклучи од учество во административна проверка на одреден предмет доколку:

- учествувал при изготвување на тендерската документација за набавката која е предмет на административна проверка;

- е во крвно сродство во права линија или во странична линија до четврти степен, во сродство по сватовство до втор степен, е или бил во брачна или вонбрачна заедница, е посвоител или бил посвоен од лицето кај договорниот орган кое учествувало во изготвување на тендерската документација за набавката која е предмет на административна проверка или

- во претходните три години бил во работен однос кај договорниот орган или бил ангажиран од договорниот орган за определен надомест.

(3) Државниот службеник во Бирото веднаш ќе го извести директорот на Бирото за постоење една или повеќе причини од ставот (2) на овој член за негово исклучување од административна проверка во одреден предмет.

(4) Директорот на Бирото одлучува за исклучување на државниот службеник од административна проверка во одреден предмет со решение.

Член 174

Известување за вршење административна проверка

Бирото преку ЕСЈН го известува договорниот орган за вршење административна проверка, како и за рокот за завршување на административната проверка.

Член 175

Рок за завршување на административната проверка

Административната проверка ќе се спроведе во рок од 10 дена од денот кога Бирото го известило договорниот орган за вршење административна проверка.

Член 176

Записник од извршена административна проверка

По завршување на административната проверка, службениците што ја вршеле составуваат записник од извршената административна проверка.

Член 177

Дејство на административната проверка

(1) Административната проверка завршува со доставување записник од извршена административна проверка.

(2) Доколку Бирото најде неправилности кои би влијаеле врз исходот на постапката, ќе даде препораки што треба да преземе договорниот орган.

(3) По завршување на административната проверка, договорниот орган пристапува кон објавување на огласот за јавна набавка.

Член 178

Годишни податоци за извршена административна проверка

Податоците од извршените административни проверки во тековната година се составен дел на годишниот извештај на Бирото за неговите активности во функционирањето на системот на јавните набавки доставен до Владата.“

Член 14

Членот 179 се брише.

Член 15

Договорниот орган може да користи електронска аукција согласно со условите од Законот за јавните набавки, но најмногу до 40% од бројот на објавени огласи започнувајќи од 2025 година.

Член 16

Започнатите постапки пред Државната комисија за жалби по јавни набавки до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе продолжат согласно со одредбите од овој закон.

Член 17

(1) На предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата, Собранието на Република Северна Македонија објавува јавен оглас за именување претседател и членови на Државната комисија за жалби по јавни набавки во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Огласот од ставот (1) на овој член се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и во најмалку три дневни весници кои се издаваат на целата територија на Република Северна Македонија од кои еден од весниците кој се издава на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик а рокот за пријавување е 10 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Член 18

Со именувањето на претседателот и членовите на Државната комисија за жалби по јавни набавки согласно со одредбите од овој закон, им престанува мандатот на претседателот и членовите на Државната комисија за жалби по јавни набавки кои се именувани согласно со Законот за јавните набавки(*) („Службен весник на Република Македонија“ број 24/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 87/21).

Член 19

Одредбите од членовите 13 и 14 од овој закон ќе започне да се применуваат од 1 април 2025 година.

Член 20

На денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важат Правилникот за начинот на избор на постапките за јавни набавки кои ќе бидат предмет на управна контрола, како и за начинот на вршење управна контрола („Службен весник на Република Македонија“ број 64/19) и Правилникот за содржината на записникот од извршената управна контрола („Службен весник на Република Македонија“ број 64/19).

Член 21

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ НАБАВКИ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ

Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки содржи 21 член.

Со членот 1 се предлагаат одредени технички подобрувања на одредбата од членот 45 од законот. Имено, се врши техничка исправка на алинеја 2. Во алинејата 3 се брише обврската за објавување на мислењата на Бирото за јавни набавки на неговата веб страница поради поголема прегледност и можност од пребарување и потребата од континуирано ажурирање на често поставуваните прашања. Во алинеите 6 и 7 се врши усогласување со предлогот за административна проверка која ќе ја врши Бирото и се прецизира овластувањето за подготовка инструкции како интерни упатства. Во алинејата 8 се усогласува називот на електронскиот пазар за набавки од мала вредност со другите одредби од текстот на постојниот закон. Во алинејата 24 се предвидува краен рок за поднесување на годишниот извештај на Бирото за јавни набавки до Владата и се додава нова надлежност на Бирото за воспоставување индикатори за следење на ризиците во јавните набавки, а согласно со заложбите на Владата за борба против корупцијата.

Со членот 2 во членот 48 од законот се проширува можноста за користење на причините за исклучување кај набавките од мала вредност, што е особено важно за да се поттикнат договорните органи да го користат електронскиот пазар на набавки од мала вредност и да се исполни чекорот предвиден во Реформската агенда од Планот за раст. Целта на измената во членот 48 е воведување на можноста при проверување на причините за исклучување од постапката, да се провери дали на економскиот оператор му е издадена негативна референца, како и основот од членот 88 став (4) точка б), односно дали на економскиот оператор му е еднострано раскинат претходен договорот, заради покажани значителни или постојани недостатоци во исполнувањето на обврските. Со ова, несериозните економски оператори ќе бидат исклучени од постапките кои се спроведуваат преку е-Пазарот и ќе се создаде поголема сигурност за договорните органи за користење на истиот.

Со членот 3 во членот 49 се прецизира начинот на докажување на способноста кај поедноставената отворена постапка и се предвидува издавање негативна референца за најповолниот понудувач кој одбива да ги достави потребните документи за докажување на способноста.

Со членот 4 се прецизира временскиот рок за користење на причината за исклучување од постапката кога економскиот оператор некавалитетно и ненавремено реализирал претходен договор кај договорниот орган што ја спроведува постапката, што резултирало со еднострано раскинување на договорот. Оваа измена е поврзана и со измената во членот 48 бидејќи овој основ ќе може да се користи и кај набавката од мала вредност која се реализира преку електронскиот пазар за набавки од мала вредност и е поврзана со активностите од Реформската агенда од Планот за раст.

Со членот 5 се појаснуваат ставовите (2) и (3) од член 109 од законот во делот на дополнување на документацијата за утврдување способност, а со цел да се олесни неговата примена и да се намали процентот на поништување на постапките согласно со забелешките на Европската комисија за големиот процент поништени постапки. Исто така, се додаваат повеќе одредби во однос на исправката на аритметички грешки што дополнително треба да ја олеснат евалуацијата на понудите.

Со членот 6 се усогласува член 113 став (1) од законот согласно предложените измени и дополнувања кај административната проверка на постапките за јавни набавки.

Со членот 7 се прецизира основот за поништување на постапката утврден во член 114 став (1) алинеја 6 од законот. Исто така, основите за поништување на постапките се дополнуваат со две нови алинеи кои се појавија како потреба од досегашната пракса.

Со членот 8 се проширува составот на Државната комисија за жалби по јавни набавки од претседател и четири на претседател и шест членови, а со цел да се зајакне системот на правна заштита, кој претставува основен коректив и механизам за контролата на постапките за јавни набавки.

Со членот 9 се воведуваат два нови основи за разрешување на претседателот и член на Државната комисија за жалби по јавни набавки, и тоа доколку истите се членови на органи на политичка партија, или доколку незаконски или нестручно ја обавуваат својата должност. Целта е да се зајакне одговорноста, независноста и отчетноста на претседателот и на членовите на Државната комисија при обавување на нивната функција.

Со членот 10 се зајакнува механизмот за постапување на Државната комисија по службена должност, со цел да се остварат основните функции на контрола на правната заштита во постапките за јавни набавки.

Со членот 11 во членот 143 од законот се додава нов пократок рок за вложување жалба кај набавката од мала вредност која се спроведува преку електронскиот пазар за набавки од мала вредност, со цел да се поттикне користењето на електронскиот пазар кај договорните органи, а согласно со активностите предвидени со Реформската агенда во рамки на Планот за раст.

Со членот 12 се усогласува потребното мнозинство за работење на Државната комисија со зголемениот број на членови предвиден со овој предлог на закон. Исто така, се крати рокот за одлучување по вложена жалба кај набавката од мала вредност која се спроведува преку електронскиот пазар за набавки од мала вредност со цел да се подобри ефикасноста на оваа постапка, а согласно со активностите од Реформската агенда во рамки на Планот за раст.

Со членот 13 се менува називот на Глава IX и се менуваат членовите 172, 173, 174, 175, 176, 177 и 178 со што се дефинира опфатот на административната проверка која ја заменува досегашната управна контрола. Истото се предлага со цел да се отстранат слабостите увидени од досегашното вршење на управна контрола, а особено преклопувањето на надлежностите со Државната комисија за жалби по јавни набавки кога одлучува во жалбената постапка за повреди сторени во фазата на евалуација на понудите. Ваквото преклопување на надлежностите во пракса создаваше правна несигурност како за договорните органи така и за економските оператори. Со предложеното решение управната контрола преоѓа во административна проверка која ќе се реализира пред објавување на огласот, во однос на условите на тендерската документација. Оваа измена се очекува да резултира со ефикасен систем на навремена проверка на условите од тендерската документација и навремено коригирање на недоследностите во истата, пред да се објави огласот. По објавување на огласот, главниот механизам на контрола е правната заштита која економските оператори ја остваруваат преку Државната комисија за жалби по јавни набавки. При тоа, се менува содржината на записникот од спроведена административна проверка во насока на формулирање на препораки кои Бирото ќе ги даде на договорниот орган, а кои ќе бидат основа Државната комисија да ја провери содржината на тендерската документација по службена должност во случај на вложена жалба од страна на економските оператори. Со ова се надминува досегашното дуплирање на надлежностите на Бирото и државната

комисија при управна контрола кое се јавуваше во досегашната пракса и се отстранува правната несигурност.

Исто така, се усогласува терминологијата на користење индикатори на ризици со постојните електронски алатки имплементирани во Електронскиот систем за јавни набавки како индикатори за ризик, или „црвени знаменца“.

Со членот 14 се брише член 179 од законот.

Со членот 15 се ограничува користењето електронски аукции на најмногу 40% од објавените огласи за јавни набавки кај секој договорен орган. Европската комисија повеќе години во извештаите за напредокот на земјата го критикува пречестото користење електронски аукции и истото го посочува како битен недостаток во системот на јавните набавки. Истото го нотира и Бирото за јавни набавки во своите годишни извештаи. Како дел од Реформската агенда е предвиден и чекор кој се однесува на намалувањето на користењето на е-Аукциите, и тоа користењето електронски аукции во постапките за јавни набавки во фискалната 2025 година да се намали до најмногу 40% од бројот на објавените постапки, со рок за реализација декември 2025 година.

Со членот 16 се утврдува примената на овој закон во постапките започнати пред Државната комисија за жалби по јавни набавки пред влегувањето во сила на истиот.

Со членот 17 се утврдува дека на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувања Собранието на Република Северна Македонија ќе објави оглас за именување претседател и членови на Државната комисија најдоцна во рок од петнаесет дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Со членот 18 се предвидува со именувањето на претседателот и на членовите на Комисијата за жалби по јавни набавки согласно одредбите од овој закон, да им престане мандатот на претседателот и членовите на Комисијата за жалби по јавни набавки кои се именувани согласно Законот за јавните набавки(*) („Службен весник на Република Македонија“ број 24/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 87/21).

Со членот 19 се превидува одложена примена на членот 13 и 14 од овој закон со цел прилагодување на Електронскиот систем за јавни набавки.

Со членот 20 се укинуваат два подзаконски акти кои се донесени согласно со постоечкото законско решение за вршење управна контрола.

Со членот 21 се уредува влегувањето во сила на законот.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во одредбите од овој закон се меѓусебно поврзани, истите се однесуваат на иста правна работа и како такви прават правна целина и се применливи.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложените решенија ќе се олесни спроведувањето на реформските активности предвидени во Реформската агенда во рамки на Планот за раст, ќе се подобри имплементацијата на Законот за јавните набавки и ефикасноста на административната проверка и работењето на Државната комисија за жалби по јавни набавки.

ИЗВОД НА ОДРЕДБИ
ОД ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ НАБАВКИ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ И
ДОПОЛНУВААТ

Член 45

Надлежности на Бирото

(1) Бирото ги врши следниве работи:

- иницира предлози за донесување законски и други акти од областа на јавните набавки до министерот за финансии,
- го следи и анализира спроведувањето на овој законот и другите прописи за јавни набавки, функционирањето на системот на јавните набавки и иницира промени за подобрување на системот на јавните набавки,
- дава мислења во врска со одредбите и примената на овој закон и ги прави достапни до јавноста на неговата вебстраница,
- изготвува прирачници и брошури за правилата за јавни набавки,
- дава мислење за исполнетоста на условите во постапката со преговарање без објавување оглас согласно условите од овој закон,
- врши управна контрола согласно со условите од овој закон,
- изготвува инструкции како интерни упатства за внатрешната организација на БЈН при вршење управна контрола,
- ги управува, развива и унапредува Електронскиот систем за јавни набавки (во натамошниот текст: ЕСЈН) и електронскиот пазар за мали јавни набавки,
- развива нови електронски алатки за зголемување на транспарентноста, ефикасноста и економичноста на постапките за јавни набавки,
- управува со базата на податоци од постапките за јавни набавки и истата ја прави достапна до јавноста преку ЕСЈН,
- ги обработува и анализира податоците за јавни набавки и подготвува статистички извештаи,
- за констатираните неправилности од добиените известувања веднаш ги информира договорните органи, а по потреба и надлежните органи,
- оневозможува користење на ЕСЈН на корисниците кои не ги извршуваат своите обврски кон ЕСЈН согласно со одредбите од овој закон,
- презема корективни дејствија во случај на техничка грешка на ЕСЈН, пад или недостапност на ЕСЈН и по одлука на Државната комисија за жалби по јавни набавки,
- ја отстранува објавената негативна референца на економски оператор врз основа на одлука на надлежен орган или на барање на договорниот орган придружено со изјава од лицето кое ја издало негативната референца дадена пред надлежен орган за сторена техничка грешка,
- ги анализира образложенијата на договорниот орган согласно со членот 31 став (6) и членот 42 став (3) од овој закон и доколку истите не се основани му укажува на договорниот орган за сторениот пропуст,
- предлага на министерот за финансии кодекс на однесување при спроведување на јавните набавки,
- подготвува модели на тендерска документација и модели на формулари за постапките регулирани со овој закон,
- утврдува минимални услови за професионалните квалификации за лицата кои вршат стручни работи за јавните набавки,
- организира и врши обука за едукација на службеници и на други стручни лица во врска со јавните набавки,

- изготвува инструкции како интерни упатства за подготовка и спроведување на едукацијата за јавни набавки и обуката за обучувачи за јавни набавки кои се објавуваат на неговата вебстраница,
 - соработува со договорните органи од членот 9 на овој закон и со економските оператори, професионални институции за истражување, здруженија или со експерти за одделни области, во врска со јавните набавки,
 - соработува со меѓународните институции и други странски субјекти за работите поврзани со развојот на системот на јавните набавки, ја планира и ја координира странската техничка помош на полето на јавните набавки,
 - поднесува годишен извештај до Владата за неговите активности во функционирањето на системот на јавните набавки и
 - врши други работи утврдени со овој закон.
- (2) Кодексот на однесување при спроведување на јавните набавки го донесува министерот за финансии.

Член 48

Набавка од мала вредност

- (1) Договорниот орган може да врши набавки од мала вредност на стоки и услуги со проценета вредност до 10.000 евра во денарска противвредност и на работи до 20.000 евра во денарска противвредност.
- (2) Набавката од мала вредност се врши:
- со објавување оглас за набавка од мала вредност, при што минималниот рок за поднесување на понудите е седум дена од денот на објавување на огласот или
 - преку електронскиот пазар на набавки од мала вредност на ЕСЈН, за набавка на стандардни стоки и услуги.
- (3) Во случаите од ставот (2) алинеја 1 на овој член, секој економски оператор има право да поднесе понуда по објавениот оглас за јавна набавка.
- (4) Во случаите од ставот (2) алинеја 2 на овој член, договорниот орган ја избира понудата со најниска цена која е во согласност со барањата и условите од краткиот опис на предметот на набавка.
- (5) Договорниот орган објавува известување на електронскиот пазар на набавки од мала вредност за намерата да изврши набавка најмалку 48 часа пред да ја реализира набавката, при што дава краток опис на предметот на набавка.
- (6) Кај набавката од мала вредност договорниот орган го утврдува единствено условот за вршење професионална дејност.
- (7) Министерот за финансии подетално ги пропишува видовите набавки и начинот на вршење набавки од мала вредност преку електронскиот пазар на набавки од мала вредност на ЕСЈН.

Член 49

Поедноставена отворена постапка

- (1) Договорниот орган може да спроведе поедноставена отворена постапка за набавка на стоки и услуги со проценета вредност до 70.000 евра во денарска противвредност и на работи до 500.000 евра во денарска противвредност.
- (2) Во поедноставената отворена постапка, секој заинтересиран економски оператор може да поднесе понуда врз основа на објавениот оглас за јавна набавка.
- (3) Во прилог на понудата се доставува изјава за докажување на способноста или документи за утврдување способност.

(4) Пред донесување на одлуката за избор на најповолна понуда, економскиот оператор чија понуда е оценета за најповолна е должен да ги достави документите за утврдување способност, доколку не ги доставил со понудата.

(5) Договорниот орган ги прифаќа документите за утврдување на способност од ставот (4) на овој член кои се издадени и по крајниот рок за поднесување на понудите.

(6) Минималниот временски рок за поднесување на понудите е 15 дена од денот на објавувањето на огласот во ЕСЈН.

Член 88

Причини за исклучување од постапката

(1) Договорниот орган го исклучува од постапката за јавна набавка економскиот оператор доколку утврди дека на економскиот оператор или на лицето кое е член на управниот или на надзорниот орган на тој економски оператор или кое има овластувања за застапување или донесување одлуки или надзор врз него, во последните пет години му е изречена правосилна судска пресуда за сторено кривично дело кое има елементи од следниве кривични дела утврдени во Кривичниот законик:

- учество во злосторничко здружување,
- корупција,
- затајување даноци и придонеси,
- тероризам или казнени дела поврзани со терористички активности,
- перење пари и финансирање тероризам и
- злоупотреба на детскиот труд и трговија со луѓе.

(2) Договорниот орган го исклучува од постапката за јавна набавка економскиот оператор:

а) кој има неплатени даноци, придонеси или други јавни давачки, освен ако му е одобрено одложено плаќање на даноците, придонесите или другите јавни давачки во согласност со посебните прописи и истите редовно ги плаќа;

б) кој е во постапка на стечај или во постапка на ликвидација;

в) на кој му е изречена споредна казна забрана за учество во постапки за јавен повик, доделување договори за јавна набавка и договори за јавно приватно партнерство;

г) на кој му е изречена споредна казна привремена или трајна забрана за вршење на одделна дејност;

д) на кој му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност, односно привремена забрана за вршење одделна дејност или

ѓ) кој дава лажни податоци или не ги доставува податоците што ги бара договорниот орган.

(3) Договорниот орган го исклучува економскиот оператор од постапката за јавна набавка доколку до крајниот рок за поднесување на понудите или пријавите за учество е на листата на издадени негативни референци од членот 101 став (13) од овој закон.

(4) Договорниот орган го исклучува економскиот оператор од постапката за јавна набавка во случаите кога условот за исклучување ќе го наведе во тендерската документација:

а) доколку договорниот орган оправдано заклучи дека економскиот оператор со други економски оператори постигнал договор чија цел или последица е нарушување на конкуренцијата. Се смета дека заклучокот на договорниот орган од оваа точка е оправдан доколку Комисијата за заштита на конкуренцијата, врз основа на пријава на договорниот орган, во рок од 15 дена го извести договорниот орган дека ќе поведе прекршочна постапка;

б) доколку економскиот оператор покажал значителни или постојани недостатоци во исполнувањето клучни обврски во претходни договори за јавни набавки или претходни договори за концесии и јавно приватни партнерства склучени со тој договорен орган,

што резултирало со еднострано раскинување на договорот, барање оштета или преземање други слични санкции од страна на договорниот орган;
в) доколку економскиот оператор незаконски влијае врз одлуката на договорниот орган или да добие доверливи информации со кои би можел да стекне незаконска предност во постапката за јавна набавка.

Член 109

Евалуација на понудите

- (1) Кај отворената постапка и поедноставената отворена постапка, комисијата, пред да пристапи кон евалуација на понудите, ја проверува комплетноста и валидноста на документацијата за утврдување на способноста на понудувачот.
- (2) При проверката на комплетноста и валидноста на документацијата за утврдување на способноста на понудувачот и при евалуација на понудата, комисијата може да побара понудувачите да ги појаснат или дополнат документите, доколку не станува збор за значителни отстапувања од бараната документација. Комисијата не смее да создава предност во корист на одреден економски оператор со користење на бараните појаснувања или дополнувања.
- (3) Бараното објаснување понудувачот го доставува преку ЕСЈН во рокот кој го определила комисијата.
- (4) Никакви промени во финансиската и техничката понуда, освен исправката на аритметички грешки, не смеат да се бараат, нудат или да се дозволат од страна на комисијата или од понудувачот.
- (5) Комисијата може да бара директно од понудувачот, а со цел за објаснување на понудата, превод на делот од понудата кој е во врска со техничката документација за кој во тендерската документација дозволил истата да биде изработена на странски јазик и за истото да одреди примерен рок.
- (6) Неприфатливите понуди комисијата нема да ги евалуира.
- (7) Евалуацијата на понудите се врши исклучиво во согласност со критериумите наведени во тендерската документација.
- (8) По извршената евалуација, комисијата ќе пристапи кон рангирање на понудите и изготвување предлог за избор на најповолна понуда.
- (9) Членот на комисијата кој не се согласува со предлогот за избор на најповолна понуда, ги изнесува своите ставови подготвени како забелешка приложена кон извештајот од спроведената постапка.
- (10) При евалуација на понудите кај ограничениата постапка, постапките со преговарање, конкурентниот дијалог и партнерството за иновации, комисијата соодветно ги применува одредбите од овој член.
- (11) Министерот за финансии го пропишува начинот на исправка на аритметичка грешка во фазата на евалуација на понудите.

Член 113

Известување на кандидатите и понудувачите

- (1) Договорниот орган, во зависност од постапката за јавна набавка, ги известува кандидатите, односно понудувачите за одлуките во врска со утврдената способност, извршениот избор на најповолна понуда, склучувањето на рамковната спогодба, вклучувањето во динамичниот систем за набавки или поништувањето на постапката за јавна набавка. Известувањето се доставува во рок од три дена од денот на донесувањето на соодветната одлука, освен во случаите на управна контрола.
- (2) Во прилог на известувањето се доставува и примерок од соодветната одлука.
- (3) Известувањето од ставот (1) на овој член се испраќа преку ЕСЈН.

(4) Во зависност од постапката за јавна набавка, со известувањето од ставот (1) на овој член договорниот орган е должен да го извести понудувачот или понудувачите чија понуда е избрана за најповолна, како и кандидатите или понудувачите што биле одбиени или оние чија понуда не била избрана за најповолна, за причините за донесување на одлуката и тоа секој:

- неизбран кандидат за причините за отфрлање на неговата пријава за учество,
- понудувач чија понуда е отфрлена за причините за отфрлање на неговата понуда, со детално образложение зошто понудата е неприфатлива и
- понудувач кој поднел прифатлива понуда која не била избрана за најповолна, за името на избраниот понудувач или понудувачи и причините за изборот.

(5) По доставување на одлуката за избор на најповолна понуда или за поништување на постапката, а до истекот на рокот за вложување жалба, економските оператори што учествувале во постапката имаат право на увид во целокупната документација од постапката, вклучувајќи ги доставените понуди или пријави за учество, освен оние документи што се означени како деловна тајна.

Член 114

Поништување на постапката

(1) Договорниот орган може да ја поништи постапката за јавна набавка, за што носи одлука за поништување на постапката ако:

- бројот на кандидати е понизок од минималниот број предвиден за постапките за јавна набавка согласно со овој закон,
- не е поднесена ниту една понуда или ниту една прифатлива понуда,
- настанале непредвидени промени во буџетот на договорниот орган,
- понудувачите понудиле цени и услови за извршување на договорот за јавна набавка кои се понеповолни од реалните на пазарот,
- оцени дека тендерската документација содржи битни пропусти или недостатоци,
- добие инструкции од Бирото да ја поништи постапката во управна контрола или поради технички проблем на ЕСЈН кој не може да се надмине на поинаков начин, или
- поради непредвидени и објективни околности се промениле потребите на договорниот орган.

(2) Во случај на поништување на постапката за јавна набавка врз основа на ставот (1) алинеја 7 на овој член, договорниот орган не смее да спроведе нова постапка за истиот предмет на набавка во период од една година од денот на донесувањето на одлуката за поништување на постапката.

(3) Договорниот орган ги известува сите учесници во постапката за јавна набавка преку ЕСЈН, најдоцна во рок од три дена од денот на поништувањето, во врска со престанокот на обврските на учесниците што произлегуваат од поднесувањето на понудите и за причините за поништување на постапката.

(4) Договорниот орган објавува известување за поништување на дел или на целата постапка за јавна набавка на ЕСЈН во рок од десет дена од денот на поништувањето на постапката.

Член 132

Состав и именување

(1) Државната комисија е составена од претседател и четири члена кои функцијата ја извршуваат професионално, со полно работно време и не можат да имаат друга функција и да бидат вработени на друго работно место.

(2) Претседателот и најмалку двајца од членовите на Државната комисија се од областа на правото.

(3) Претседателот и членовите на Државната комисија ги именува по пат на јавен оглас кој се објавува во најмалку три дневни весници кои се издаваат на целата територија на

Република Македонија, од кои еден од весниците што се издаваат е на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и ги разрешува Собранието на Република Македонија на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија.

(4) Претседателот и членовите на Државната комисија се именуваат за период од пет години со право на уште еден избор.

(5) За член на Државната комисија може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

1. е државјанин на Република Македонија;
2. во моментот на именувањето со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;
3. има стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС, односно завршен VII/1 степен образование од соодветната област;
4. има работно искуство од најмалку седум години од кои најмалку пет години од областа на јавните набавки и
5. поседува еден од следните меѓународно признати сертификати за познавање на англиски јазик не постар од пет години:
 - ТОЕФЕЛ (TOEFL) со најмалку 74 бода,
 - ИЕЛТС (IELTS) со најмалку 6 бода,
 - ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) со најмалку Б2 ниво,
 - ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) – положен,
 - БУЛАТС (BULATS) со најмалку 60 бода или
 - АПТИС (APTIS) – најмалку ниво Б2 (B2).

(6) За претседател на Државната комисија може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

1. е државјанин на Република Македонија;
2. во моментот на именувањето со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;
3. има стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС, односно завршен VII/1 степен образование од областа на правото;
4. има положено правосуден испит;
5. во последните пет години не бил член на органите на управување на политичка партија;
6. има работно искуство од најмалку седум години од кои пет години во областа на јавните набавки и
7. поседува еден од следните меѓународно признати сертификати за познавање на англиски јазик не постар од пет години:
 - ТОЕФЕЛ (TOEFL) со најмалку 74 бода,
 - ИЕЛТС (IELTS) со најмалку 6 бода,
 - ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) со најмалку Б2 ниво,
 - ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) – положен,
 - БУЛАТС (BULATS) со најмалку 60 бода или
 - АПТИС (APTIS) – најмалку ниво Б2 (B2).

(7) Претседателот и членовите на Државната комисија од редот на своите членови избираат заменик претседател со мнозинство гласови, по принципот на ротација на секои шест месеци.

(8) Претседателот и членовите на Државната комисија не можат да бидат членови во органи и тела кои ги избира или именува Собранието на Република Македонија или Владата.

(9) За време на траењето на мандатот претседателот и членовите на Државната комисија имаат право на плата. Коефициентот за пресметување на платата на претседателот на Државната комисија и на членовите го утврдува Собранието на Република Македонија.

Член 133

Разрешување на претседател или на член на Државната комисија

(1) Собранието на Република Македонија го разрешува претседателот и/или членот на Државната комисија пред истекот на мандатот, ако:

- тоа сам го побара,
- трајно ја загуби способноста за вршење на функцијата, што го утврдува Собранието на Република Македонија,
- е осуден со правосилна судска пресуда за кривично дело на безусловна казна затвор од најмалку шест месеци,
- ги исполни условите за старосна пензија,
- врши работи кои се неспојливи со функцијата член или претседател на Државната комисија или
- настапи смрт на претседателот или на членот.

(2) За постоењето причини за разрешување на претседателот или членот на Државната комисија пред истекот на мандатот, претседателот (или заменикот во случај на разрешување на претседателот) е должен да го извести Собранието на Република Македонија.

(3) Собранието на Република Македонија започнува постапка за утврдување предлог за именување претседател и членови на Државната комисија најмалку три месеци пред истекот на нивниот мандат. Постапката за именување треба да заврши најмалку 30 дена пред редовниот истек на мандатот на претседателот и членовите.

Член 141

Постапување на Државната комисија и битни повреди на Законот

(1) Во жалбената постапка Државната комисија постапува во границите на жалбените наводи, а по службена должност проверува дали се сторени битни повреди од ставот (2) на овој член.

(2) Битни повреди на Законот во смисла на ставот (1) на овој член се:

1. утврдување пократок рок за поднесување понуди или пријави за учество од минималниот рок утврден со овој закон;
2. измената на огласот не е објавена, а постоела обврска за тоа согласно со одредбите од овој закон;
3. кандидатот или понудувачот морал да биде исклучен од постапката за јавна набавка бидејќи постојат причини за негово исклучување;
4. по истекот на рокот за поднесување понуди во отворена или ограничена постапка договорниот орган водел преговори или понудувачот ја изменил својата понуда спротивно на одредбите од овој закон;
5. критериумите за способност не се утврдени во согласност со овој закон и
6. тендерската документација не е во согласност со овој закон и довела или можела да доведе до дискриминација на економските оператори или ограничување на пазарната конкуренција.

(3) Државната комисија нема да ја разгледува фактичката и правната состојба за што решавала во претходна жалба во иста постапка за јавна набавка.

Член 143

Рокови за изјавување жалба во отворена постапка, поедноставена отворена постапка и набавка од мала вредност

(1) Во отворената постапка, жалба се изјавува во рок од десет дена, додека во поедноставената отворена постапка и набавката од мала вредност во рок од пет дена, од денот на:

1. објавување на огласот за јавна набавка, во однос на содржината на огласот или тендерската документација;
2. објавување на известувањето за измени и дополнителни информации, во однос на содржината на измените и дополнителните информации;
3. отворање на понудите, во однос на пропуштањето на договорниот орган соодветно да одговори на навремените прашања или барања за појаснување или измени на тендерската документација или
4. прием на одлуката за избор на најповолна понуда или за поништување, во однос на постапката на евалуација и избор на најповолна понуда, или за причините за поништување на постапката.

(2) Жалителот кој пропуштил да изјави жалба во однос на одредбите од ставот (1) точките 1, 2 и 3 на овој член, нема право на жалба во подоцнежната фаза на постапката за истиот правен основ.

Член 167

Одлучување и достава на одлуките

- (1) Државната комисија одлучува по жалбените предмети на седница со мнозинство од вкупниот број членови. Седницата ја свикува претседателот на Државната комисија.
- (2) Државната комисија може да работи само доколку на седницата се присутни најмалку три члена. На седниците на Државната комисија задолжително присуствува претседателот и/или неговиот заменик.
- (3) Член на Државната комисија не може да биде воздржан при гласање.
- (4) Седниците на Државната комисија не се јавни.
- (5) За постапката за советување и гласање се води посебен записник. Записникот го потпишуваат сите присутни членови на Државната комисија и записничарот.
- (6) Државната комисија одлучува во рок од 15 дена од комплетирање на документацијата по предметот.
- (7) Одлуките на Државната комисија се доставуваат до странките во постапката електронски, преку ЕСЈН, во рок од 48 часа од завршувањето на седницата на која се донела одлуката.
- (8) Одлуките се објавуваат на веб страницата на Државната комисија.

Глава IX

УПРАВНА КОНТРОЛА И РЕВИЗИЈА

Член 172

Предмет на управна контрола

- (1) Управна контрола над примената на овој закон, освен на постапките за јавни набавки на договорните органи од членот 9 став (1) точка д) од овој закон, врши Бирото пред испраќање на одлуката за избор или за поништување на постапката.
- (2) Управната контрола се спроведува во седиштето на Бирото.
- (3) Предмет на управна контрола се постапките за јавни набавки чија проценета вредност е над 500.000 евра во денарска противвредност кај набавката на стоки или услуги и над 2.000.000 евра во денарска противвредност кај набавката на работи.
- (4) Покрај управната контрола на постапките од ставот (3) на овој член, Бирото може да врши управна контрола на која било постапка за јавна набавка врз основа на проценка на ризиците од кршење на одредбите од овој закон и по случаен избор.

(5) Ако Бирото при вршење на управната контрола утврди една или повеќе неправилности кои имаат обележје на прекршок согласно овој закон или казниво дело, може да поднесе прекршочна пријава до надлежниот суд или да го извести надлежното јавно обвинителство на Република Македонија.

(6) Министерот за финансии подетално го пропишува начинот на избор на постапките кои ќе бидат предмет на управна контрола, како и начинот на вршење управна контрола.

Член 173

Интегритет на процесот на вршење управна контрола

(1) Управната контрола ја вршат државни службеници од Бирото.

(2) Вработен државен службеник во Бирото ќе се исклучи од учество во управна контрола на одреден предмет доколку:

-учествувал при изготвување на тендерската документација за постапката која е предмет на управна контрола,

- е во крвно сродство во права линија или во странична линија до четврти степен, во сродство по сватовство до втор степен, е или бил во брачна или вонбрачна заедница, е посвоител или бил посвоен од лицето кај договорниот орган кое учествувало во спроведување на постапката која е предмет на управна контрола или

- во претходните три години бил во работен однос кај договорниот орган или бил ангажиран од договорниот орган за определен надомест.

(3) Државниот службеник во Бирото веднаш ќе го извести директорот на Бирото за постоење една или повеќе причини од ставот (3) на овој член за негово исклучување од управна контрола во одреден предмет.

(4) Директорот на Бирото одлучува за исклучување на државниот службеник од управна контрола во одреден предмет со решение.

Член 174

Известување за вршење управна контрола

(1) Бирото преку ЕСЈН го известува договорниот орган за вршење управна контрола на неговата постапка за јавна набавка, како и за рокот за завршување на управната контрола.

(2) Бирото го известува договорниот орган дека не смее да ја продолжи постапката сè додека не констатира дека истата е во согласност со овој закон или додека договорниот орган не постапи согласно со неговите инструкции.

Член 175

Рок за завршување на управната контрола

Управната контрола ќе се спроведе во рок од 10 дена од денот кога Бирото го известило договорниот орган за вршење управна контрола.

Член 176

Записник од извршена управна контрола

(1) По завршување на управната контрола, службениците што ја вршеле составуваат записник од извршената управна контрола.

(2) Министерот за финансии ја пропишува содржината на записникот од извршена управна контрола.

Член 177

Дејство на управната контрола

(1) Управната контрола завршува со доставување записник од извршена управна контрола.

(2) Доколку во управната контрола не се најдат неправилности кои влијаат врз исходот на постапката, договорниот орган ќе продолжи со постапката.

(3) Доколку Бирото најде неправилности кои влијаат врз исходот на постапката, ќе даде инструкции што треба да преземе договорниот орган за да ги отстрани неправилностите или да ја поништи постапката доколку во оваа фаза од постапката истото не е можно.

Член 178

Права и обврски на договорниот орган во однос на управната контрола

(1) Договорниот орган е должен да постапи согласно инструкциите на Бирото, освен доколку не достави дополнително образложение.

(2) Договорниот орган може да достави дополнително образложение до Бирото во рок од три работни дена од денот на добивањето на записникот за извршена управна контрола.

(3) Бирото, во рок од пет работни дена од денот на добивањето на дополнителното образложение, ќе одлучи:

- да го прифати и да го дополни и измени првичниот записник, доколку се согласува со доставеното дополнително образложение од страна на договорниот орган или

- да ги потврди наодите од првичниот записник, доколку не го прифаќа доставеното дополнително образложение, при што електронски преку ЕСЈН ја доставува целокупната прикачена документација до Државната комисија.

(4) Во случаите од ставот (3) алинеја 2 на овој член, Државната комисија ги разгледува дадените инструкции на Бирото и дополнителното образложение на договорниот орган и одлучува дали дополнителното образложение е прифатливо.

(5) Државната комисија одлучува во рок од пет работни дена од денот на доставување на документацијата преку ЕСЈН. Решението на Државната комисија е конечно и обврзувачко за договорниот орган и за Бирото.

(6) За водење на постапката пред Државната комисија согласно со условите од овој член не се наплаќа надоместок за водење на постапката.

(7) Одредбите од Глава VIII од овој закон соодветно се применуваат во постапката пред Државната комисија согласно со овој член, освен ако не е поинаку уредено во овој член.

Член 179

Годишни податоци за извршена управна контрола

Податоците од извршените управни контроли во тековната година се составен дел на годишниот извештај на Бирото за неговите активности во функционирањето на системот на јавните набавки доставен до Владата.